

ת"פ 42102/01/18 - מדינת ישראל נגד טארק עבד אל לטיף

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 42102-01-18 מדינת ישראל נ' יעקב

בפני כב' השופט אילן סלע

בעניין: מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

(פלילי), ע"י עו"ד מיכל בלומנטל

המאשימה

נגד

טארק עבד אל לטיף

ע"י ב"כ עו"ד ואסים דכור

הנאשם

הכרעת דין

אני מזכה את הנאשם מעבירות המס שיוחסו לו, אך מרשיע אותו בעבירה של הפרת הוראה חוקית ועבירה של שיבוש הליכי משפט שיוחסו לו.

כתב האישום ותשובת הנאשם

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום הכולל שני אישומים.

באישום הראשון, מיוחסות לנאשם חמש עבירות של מרמה, ערמה או תחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה"); חמש עבירות של אי קיום דרישות, לפי סעיף 216(5) לפקודה; חמש עבירות של קיום פנקסי חשבונות כוזבים, לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "חוק המע"מ"); שלושים וחמש עבירות של אי הוצאת חשבונית מס לפי סעיף 117(א)(13) לחוק המע"מ; חמש עבירות של שימוש במרמה או תחבולה במטרה להתחמק מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק המע"מ, עבירה של אי רישום לפי סעיף 117(א)(4) לחוק המע"מ, וכן עבירה של אי הודעה על תחילת התעסקות לפי סעיף 215(א) לפקודה.

האישום השני מייחס לנאשם עבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), ועבירה של שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

2. לפי המתואר באישום הראשון, בין השנים 2008-2011 עבד הנאשם כשכיר תחת יעקב תמייב (להלן: "יעקב"), בעסק לבניית תוספות בנייה, מרפסות ועבודות שיפוצים. החל משנת 2011, הפך הנאשם לשותף בעסק והחל לקבל לידי חלק מתקבולי העסק לצד יעקב. למרות זאת, החל משנת 2014 הוציא יעקב תלוש משכורת כוזב לנאשם על

סכום של 6,000 ₪ בלבד.

3. לפי הנטען, במהלך השנים 2011-2015, ביצעו יעקב והנאשם עבודות שיפוץ ובניית מרפסות בהיקף כולל של 2,900,000 ₪, מבלי לדווח עליהן לרשויות המס, או תוך דיווח חלקי בלבד, מקום בו ביקשו לקוחותיהם לקבל לידיהם חשבונית. עוד נטען, כי בשתי הזדמנויות שונות ולאחר שהתבקשו על ידי הלקוחות להוציא חשבונית, מסרו הנאשם ויעקב חשבוניות כוזבות, וגם בגין תקבולים אלה נמנעו מלדווח לרשויות המס.

4. בשנים 2011-2015 ביצעו השניים עסקאות לא מדווחות כמפורט להלן: בשנת 2011, עסקאות בשווי של 287,000 ₪; בשנת 2012, עסקאות בשווי של 1,067,000 ₪; בשנת 2013, עסקאות בשווי של 658,000 ₪; בשנת 2014, עסקאות בשווי של 585,000 ₪; ובשנת 2015, עסקאות בשווי של 303,000 ₪.

5. עוד נטען, כי במהלך תקופה זו לא ניהלו הנאשם ויעקב ספרים כפי שהיה עליהם לעשות בהתאם להוראות הפקודה, וכי לא שמרו מסמכים בנוגע להכנסותיהם, הוצאותיהם והחשבוניות אותן הוציאו, וכן לא הוציאו חשבוניות או קבלות אותן היה עליהם להוציא.

6. על פי המתואר באישום השני, ביום 11.03.15 נחקרו יעקב והנאשם במשרדי רשות המיסים, בנוגע לעבירות שבאישום הראשון. באותו היום, שוחררו השניים תחת תנאי הקובע כי עליהם להימנע מלשוחח עם כל עד הקשור לחקירה עד ליום 11.04.15. במהלך תקופה זו, פנתה אשתו של יעקב, אולגה, אל הנאשם, בבקשה להיפגש עמו. ביום 14.03.15 נפגשו אולגה ויעקב עם הנאשם, והפצירו בו למסור בחקירתו גרסה לפיה הוא קיבל את כלל ההכנסות מהעבודה, ואילו יעקב קיבל רק עמלת תיווך בסך של 500-800 ₪ לעסקה. תמורת זאת, הבטיח יעקב לנאשם כי יפצה אותו על כך בהעברת כספים או בעבודות בנייה נוספות. בעקבות הסיכום בין השניים, מסר הנאשם בחקירתו במשרדי רשות המיסים ביום 15.03.15 את הגרסה השקרתית, עליה סיכם עם יעקב ואולגה.

7. הנאשם כפר בכל המיוחס לו באישום הראשון. הוא טען כי הוא עבד כשכיר אצל יעקב בעבור משכורת יומית, וכי משכורתו נעה בין 8,000 ל-12,000 ₪ לחודש. הוא ציין כי אכן, בהיותו העובד בשטח, לעיתים רבות הוא קיבל לידו את התשלום מהלקוחות, אולם את הכספים האמורים הוא היה מעביר ליעקב. עוד טען, כי כשהיו מתקבלים שיקים מלקוחות, הוא היה פורע את חלקם בצ'ינג'ים, מוסר חלקם ליעקב, או מעביר את חלקם לספקים - והכל בהנחיית יעקב. לעיתים, יעקב לא רצה שהלקוחות ידעו שהוא הקבלן, ועל כן היה אומר לנאשם לתת ללקוחות הצעת מחיר, ומעמיד אותו באופן פיקטיבי בחזית הפרויקט. אשר לחשבוניות, ציין הנאשם, כי ככלל יעקב היה נותן את החשבוניות ללקוחות, ורק במספר מקרים הוא נתן את החשבוניות ללקוחות לבקשתו של יעקב. אשר לתלושי המשכורת, טען הנאשם, כי אלו הוצאו לו למשך שנה בלבד, לבקשת יעקב, שאמר לו שהוא עושה זאת לצורך ניכוי מס. לנוכח האמור, טען הנאשם כי יעקב הוא שהיה אחראי באופן מלא לדווח לרשויות על הכנסות העסק ונושא באחריות המלאה לביצוע העבירות הנטענות.

8. אשר לאישום השני, הודה הנאשם בעובדות המתוארות בכתב האישום. עם זאת, הוא ציין כי שיבוש החקירה

נעשה לבקשת יעקב ואשתו, אשר ניסו להפיל את האחריות למעשים על כתפיו. הוא הוסיף, כי בחקירתו ביום 28.05.15 הוא שיתף פעולה עם החוקרים, מסר גרסת אמת, ומאז, בכל גרסאותיו לאחר מכן, סיפר את האמת לאמיתה ולא הוסיף לכסות על יעקב ואולגה.

9. להשלמת התמונה יצוין, כי בתחילה, הוגש כתב אישום באישום הראשון גם כנגד יעקב, ובאישום השני כנגד יעקב ואולגה. בתשובתם הראשונה לכתב האישום, כפרו השניים במיוחס להם. באשר לאישום הראשון, טען יעקב כי הנאשם לא היה שותף שלו, וכי הנאשם רק העביר לו מספר עבודות לביצוע. כנגד עבודות אלו, נתן הנאשם ליעקב סכומי כסף לא גדולים, עליהם החליט על דעת עצמו. באשר לאישום השני, השיב יעקב כי הוא אכן נפגש עם הנאשם במועד האמור, אך הכחיש כי שוחח עם הנאשם על חקירתו או הבטיח לו דבר. אולגה מצידה, הכחישה את המיוחס לה. לטענתה, היה זה הנאשם שיצר את הקשר ויזם את הגעתו. היא מעולם לא הפצירה בו למסור גרסה שקרית, או הבטיחה לו תמורה עבודה.

10. בסופו של דבר, במסגרת הסדר טיעון שנחתם בעניינם, הוגש כנגד השניים, יעקב ואולגה, כתב אישום מתוקן, והם הודו במיוחס להם. בעקבות זאת, יעקב הורשע בעבירות מס המתייחסות להכנסות בסך כולל של מעל 3,200,000 ₪. גזר דינו של יעקב ניתן ביום 5.04.21, במסגרתו הושת עליו עונש מאסר לתקופה של 27 חודשים בפועל ושבעה חודשי מאסר על תנאי, וקנס בסך של 60,000 ₪. אולגה הורשעה בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, ובגזר הדין בעניינה שניתן ביום 1.12.19, הושת עליה עונש של חודשיים מאסר על תנאי וקנס בסך של 2,500 ₪.

המסכת הראייתית

11. המאשימה הצטיידה עם עדותו של יעקב, עם עדותם של רואי החשבון שלו, ר"ח כדורי גבאי ור"ח ספי כהן, ועם עדויות של לקוחות, אשר יעקב והנאשם ביצעו עבורם עבודות בנייה, רובן ככולן, בניית מרפסת. העיד גם חוקר מס הכנסה מר רועי כהן שריכז את החקירה בתיק זה. מנגד, העיד הנאשם.

עדות יעקב

12. יעקב סיפר בעדותו, כי הוא הנדסאי בניין ותכנון מבנים משנת 2008-2009, ועוסק בעריכת בקשות והוצאת היתרי בנייה. במסגרת עבודתו הוא עובד עם קבלני ביצוע שונים.

13. בהתייחס להודאתו בעבירות שיוחסו לו ציין, כי הודה בהעלמת מס במספר פרויקטים שניהל, רק כדי להציל את אשתו, כיום גרושתו, ממאסר. הוא עמד על כך שהודה במעשים שלא עשה.

14. על היכרותו עם הנאשם סיפר, כי הוא עבד כפועל בניין במספר אתרים, שם הכיר בחור בשם עמי סחראי, שעסק בבינוי, ודרכו הוא התוודע לנאשם. הוא התרשם מאדם שמוכן להשקיע את כולו בעבודה, דבר שנדיר למצוא. בחלוף זמן, הוא עזב את מר סחראי, וכעבור זמן מה, יצר עמו הנאשם קשר ועבד אצלו לתקופת זמן קצרה.

15. יעקב הוסיף וסיפר, כי בשנת 2009 במהלך עבודות בפרויקט ברחוב קדימה 39 בשכונת רמות, הנאשם הביא מספר עובדים, שאחד מהם נפצע ברגל וביד. הנאשם קיבל זאת בצורה קשה, מתוך חשש שהדבר יכול לקרות גם לו ולא יהיה מי שיפרנס את משפחתו. אז, הוא אמר לנאשם כי ככל שהוא מעוניין להמשיך לעבוד, עליו לקחת פיקוד מלא על ביצוע העבודות, לאמור, הוא ישמש כקבלן, יעסיק את הפועלים וישלם להם, והם יחלקו ברווחים. כך, הרווח שלו יהיה יותר מ-400 ₪ ליום שהוא הרוויח כשכיר שלו. הדבר היה מקובל על הנאשם, והחל מסיום אותו פרויקט, הם עבדו בנפרד - הוא היה עורך את היתרי הבנייה, הנאשם היה נותן הצעת מחיר לביצוע הבנייה, והוא, יעקב, הלך עם הצעה זו וסגר את העסקה מול הלקוח. הוא הסביר זאת בכך שהוא יהודי והיה בכך כדי להרגיע את החשש של חלק מהלקוחות מפני קבלנים שנוטלים כסף ונעלמים. התשלומים היו ניתנים לנאשם, ששילם לעובדיו ולספקיו, ובסיום הפרויקט, דיווח לו הנאשם על הרווח והם חלקו בו שווה בשווה. לדבריו, היה לו אמון בנאשם כי הוא חולק עמו את כלל הרווחים. הקשר ביניהם היה טוב, והוא הגדיר אותו קשר יותר טוב משל אחרים. כדוגמה לכך, הצביע על מקרה בו נסע לחו"ל והיה צריך להפקיד סך של 60,000 ₪ למשמרת, והוא העדיף להפקידם אצל הנאשם ולא אצל מי מאחיו.

16. לדבריו, את כל העבודה היה עושה הנאשם. הוא היה זה שהביא את הפועלים, שרכש את הסחורות ושילם לספקים. עבודתו שלו הסתכמה בביצוע ההתקשרות עם הלקוחות שסמכו עליו בשל כך שהוא היה האדריכל שהסדיר להם את תכנית הבנייה וההיתר. בחקירתו הנגדית הבהיר, כי מבחינת הלקוחות, הוא תמיד נתן להם את ההרגשה כי הוא נמצא שם בשבילם, אבל כל אחד מלקוחות אלו שיידרש לשאלה האם יעקב ביצע את העבודה ישיב בשלילה. הוא הוסיף וציין כי גם כאשר לקוחות מסרו שיקים לפקודתו, הוא הפקיד את השיקים בבנק ומסר את תמורתם לידי הנאשם. הוא עצמו לא התעסק בדבר. לא ברכישת חומרי בנייה, לא בתשלום לספקים ולא בתשלום לפועלים.

17. בחקירתו הנגדית הופנה יעקב לחקירתו ברשות המיסים ביום 10.03.15 (ת/8) שם ציין (שורה 56) כי קיבל מהנאשם 10% מהרווחים ולא 50% כפי שהעיד בבית המשפט. הוא הסביר כי התכוון ל-10% מעלות הפרויקט, אך כאשר שוב הופנה לכך כי הוא השיב בחקירה על האחוז שקיבל מתוך הרווח נטו, ציין כי אינו זוכר מה אמר בחקירה. בהמשך העלה כי מדובר היה במגננה, שכן לא רצה שייחסו לו את מלוא הכספים שנתקבלו מבלי שדווח עליהם לרשות המיסים.

18. כשנדרש לשאלה כיצד ייתכן שהוא הרוויח 2,000 ₪ מבניית מרפסת שלוקחת כשבעה ימים, מבלי שעבד כלל, בעוד שהנאשם שעבד על בניית המרפסת הסתפק גם הוא ב-2,000 ₪ בלבד, השיב כי הוא הציע לנאשם להתחלק ברווחים באופן שהוא יקבל אחוז קטן יותר, אך הנאשם התעקש לחלוק אתו שווה בשווה.

19. לעומת זאת, בחקירתו ברשות המיסים (ת/8) הוא נשאל מדוע מהנאשם הוא לא קיבל 50% מהרווח, כפי שקיבל משותף אחר שלו בשם קובי, אלא רק 10%. אז השיב, כי הנאשם אינו מוכן לחלוק עמו באופן שכזה.

20. הוא שלל את הטענה כי סיפק לנאשם רכב. לדבריו, לנאשם היה רכב פרטי, ולו עצמו - היה טנדר. בשלב בו הנאשם החל לנהל את עסקיו בעצמו והוא נדרש לטנדר, הם החליפו את כלי הרכב שלהם האחד עם השני. באשר לכלי העבודה, הוא אישר כי אכן היו לו כלי עבודה במחסן שהנאשם השתמש בהם.

21. עוד ציין יעקב בחקירתו הנגדית, כי בשנת 2014, הנאשם פנה אליו ואמר לו שהוא צריך כרטיס אשראי. יעקב הפנה אותו לבנק לפתוח חשבון, ובהמשך אמר לו הנאשם כי לשם פתיחת חשבון הבנק דורש תלוש משכורת. הוא פנה לרואה החשבון שלו, שיעץ לו להוציא תלוש משכורת לנאשם. ואולם, הוא מעולם לא שילם לנאשם את המשכורות שהופיעו בתלושים. לצד זאת ציין כי לא נעשה קיזוז בגין השכר שהופיע בתלושים, שכן בפועל הוא לא העביר כסף לנאשם. ואולם, את תשלומי הביטוח הלאומי ומס ההכנסה שנכללו בתלושים הוא נטל על עצמו. הוא הוסיף, כי גם בתקופה שהנאשם אכן היה עובד שלו, הוא שילם לו "בשחור" ולא הוציא על כך תלוש משכורת.

22. לסיכום עדותו של יעקב יאמר, כי גרסאותיו נפרסות, מלבד זו שבבית המשפט, על פני חמש הודעות שמסר במועדים שונים ברשות המיסים, עימות שנערך בינו לבין הנאשם, ושיחה שניהל עם הנאשם מספר דקות לפני העימות, מבלי שהשניים ידעו כי הם מוקלטים. גרסאותיו של יעקב יפורטו בהרחבה להלן בהכרעת הדין; אולם כבר בשלב זה ניתן ונכון לומר, כי גרסאותיו נמצאו כבלתי מהימנות, כשהן סובלות מחוסר עקביות, סותרות זו את זו, ולא ניתן להסתמך עליהן כלל. גם לא על חלק מדבריו, ואף לא בדרך של "פלגין דיבורא", כפי שביקשה ב"כ המאשימה. כל זאת יפורט להלן.

עדויות רואי החשבון של יעקב

23. רו"ח ספי כהן שהיה רואה החשבון של יעקב בשנים 2013 ו-2014 וגם לאחר מכן, נשאל בעדותו בבית המשפט אם הוא מכיר את הנאשם, ותשובתו הייתה כי בהמתנה לכניסה לאולם בית המשפט, זו הייתה הפעם הראשונה שהוא נתקל בו.

24. הוא אישר, כי בתשומות שיעקב ניכה היו גם כאלו שהוצאו על חומרי בנייה, אך זה לא היה הרוב המכריע של ההוצאות. בנוסף, הוא שלל כי יעקב אי פעם ציין בפניו דבר קיומו של שותף. הדבר היחיד שהוא יודע ביחס לנאשם, הוא שיעקב הוציא לו תלוש שכר.

25. רו"ח כדורי גבאי העיד גם הוא, ובחקירתו אישר כי ניתן לראות במסגרת התשומות הוצאות על רכישת חומרי בנייה מטובול, ממפעלי מתכת, ממחסני עצים.

עדויות הלקוחות

26. המאשימה הצטיידה בעדויות של לקוחות רבים, שהנאשם או יעקב ביצעו עבורם עבודות בנייה. חלקן בשנים לגביהן אין מחלוקת כי הנאשם עבד כשכיר של יעקב, וחלקן בשנים לגביהן מתייחס כתב האישום. כלל ההודעות של הלקוחות הוגשו בהסכמה, וחלק מהעדים נחקרו בקצרה על ידי ב"כ הנאשם.

27. מר רפאל בורמד ציין בהודעתו ברשות המיסים (ת/1), אותה אישר גם בבית המשפט, כי ההתקשרות שלו כולה נעשתה מול יעקב. בכלל זה, חתימת החוזה, הטיפול בהיתר הבנייה והתשלומים. ביחס לנאשם הוא ציין כי הוא היה הקבלן המבצע, וכך הוא הוצג על ידי יעקב. הנאשם היה זה שעבד בפועל במקום יחד עם עוד פועל אחד או שניים.

28. גב' יבגניה רוזוב, בהודעתה ברשות המיסים (ת/2), במענה לשאלה בדבר מעמדו של הנאשם, ציינה כי הנאשם

היה עצמאי ולא עבד תחת יעקב. בחקירתה בבית המשפט הוסיפה כי היא לא הכירה כלל את הנאשם בתחילה. היא פנתה ליעקב על מנת שיוציא עבורה היתרי בנייה ושירותי אדריכלות, והוא ציין בפניה כי הוא עובד עם הנאשם, אך בד בבד ציין בפניה שמות של שני קבלנים נוספים, ואף אמר לה כי היא יכולה לפנות גם לקבלן אחר. היא הבהירה כי היא הבינה שיעקב היה מהנדס והנאשם קבלן, אך אין לה ידיעה האם הנאשם היה עובד של יעקב או עבד כעצמאי.

29. גב' מרין אסף הופנתה בחקירתה בבית המשפט להודעתה ברשות המיסים (ת/4) בה ציינה כי מי שביצע את העבודה היה יעקב, שאת שם משפחתו לא זכרה, ובתגובה היא ציינה כי חשבה כי הנאשם ביצע את העבודה. כן ציינה כי את הכסף העבירה לנאשם. עם זאת הבהירה כי אינה יודעת דבר על טיב הקשר בין הנאשם ויעקב.

30. מר שלמה דודיאן ציין בעדותו כי לקבלן שעבד אצלו קראו יעקב, והוא הביא קבלן נוסף שהיה זה שעבד בשטח.

31. מר שמואל זילברג סיפר כי לפני כ-6-7 שנים (למעשה מהמסמכים עולה כי היה זה בשנת 2015) הוא בנה מרפסת באמצעות הנאשם ויעקב. הוא לא זכר לומר איך הייתה חלוקת העבודה בין השניים, אך ידע לומר כי מי שבנה בפועל היה הנאשם ואתו הוא עמד בקשר בכל הקשור לבנייה. יעקב, היה האדריכל.

32. בחקירתו הנגדית הוא אישר את הדברים שמסר לחוקר רשות המיסים כי הוא לא ראה בנאשם קבלן, כי אם פועל, והוא זה שעשה כ-60% מהעבודה. לדבריו, כך הוא אכן ראה את המצב. הוא ציין גם כי יעקב היה מגיע למקום יום יום.

33. מר רפאל למברוז, שגם לו בנו יעקב והנאשם מרפסת בביתו, ציין במענה לשאלה מי היה הקבלן שביצע את עבודות הבנייה, כי זה היה הנאשם, ומיד הוסיף כי היה גם את יעקב. הוא הבהיר כי הנאשם היה הקבלן ויעקב היה האדריכל. לדבריו, הוא עמד בקשר בעיקר מול יעקב, אבל לפעמים גם מול הנאשם. בהמשך ציין, כי הפניות נעשו בדרך כלל ליעקב, כי הוא זה שהביא את הנאשם ועמו הם נפגשו בהתחלה.

34. גם למר אילן אליאסי בנו השניים מרפסת בביתו, בשנת 2012, כחלק מפרויקט של בניית מרפסות לכלל הדיירים בבניין ברח' בן זכאי. הוא סיפר, כי את הבנייה ביצעו יעקב והנאשם. עוד ציין, כי דובר על כך שהם יפתחו חשבון בנק, וכל דייר שרוצה לבנות מרפסת יפקיד את הכסף בחשבון הבנק הזה, וממנו ישלמו לספקים ולקבלנים. לדבריו, יעקב סרב לכך, בעוד הנאשם לא היה מעורב בזה. יעקב עמד על כך שכל אחד מהדיירים ישלם בנפרד. עוד ציין, כי סוכם עם יעקב שאת הכסף הם יעבירו דרך הנאשם. לפי סיכום זה, הוא העביר כסף מזומן לנאשם והחתים אותו על קבלת כל תשלום ותשלום. למעשה, כל החתימות וכל ההתנהלות בגין הקבלות, כמו גם כלל המגעים, נעשו באמצעות יעקב. הוא הוסיף, כי יעקב היה מגיע אחת ליומיים ומביא עימו סחורה כמלט, ברזל, שיש וכיוצ"ב. הוא סיפר כי מספר פעמים שמע את הנאשם פונה ליעקב, מציין בפניו כי נגמר לו חומר הבנייה וביקש כי הוא יביא לו חומר נוסף. יעקב פיקח וניהל את כל הפרויקט. ככל שהייתה בעייה הוא היה פונה ליעקב. כשנדרש לכך שבחקירתו ברשות המיסים אמר כי הנאשם ויעקב היו שותפים, הבהיר כי השותפות באה לידי ביטוי בכך שהנאשם היה איש הביצוע בשטח ויעקב ניהל את העסק. לדבריו, שניהם אמרו לו שהם שותפים.

35. מר שלום גולדברגר שחתם על ההסכם עם יעקב ועם הנאשם בשם דיירי הבניין ברח' בן זכאי, אישר כי יעקב היה אחראי בכל מה שקשור לעריכת ההסכם ואת כל הפרטים הם סגרו מולו. המשא ומתן שערך מעל חודש התקיים גם הוא מול יעקב. באשר לטיב הקשר בין הנאשם ויעקב, הוא ציין כי יעקב אמר לו שהם שותפים, כשיעקב אחראי על הניירת והנאשם אחראי על העבודה. מעבר למידע זה הוא אינו יודע דבר בעניין זה.

36. גב' מירב פרץ, שגם לה בנו השניים מרפסת לדירתה בשנת 2015 סיפרה כי הקבלן שביצע את העבודות היה הנאשם. לדבריה, היא הגיע להסכמות עם הנאשם, הסכמות שלא תועדו בכתב, ולו היא העבירה את התמורה. את העבודה ביצע הנאשם יחד עם שני עובדים נוספים. יעקב, שהיה המהנדס, הגיע למקום פעמיים במהלך התקופה של ששת הימים בהם בוצעה העבודה, פעם אחת בהרכבת הברזל ופעם אחת ביציקת הבטון. גם היא לא ידעה לומר מה היה טיב הקשר בין הנאשם ויעקב.

37. גם מר חיים לייבוביץ' לא ידע לומר דבר על טיב הקשר בין הנאשם ויעקב. הוא ציין כי הוא העביר את התמורה לנאשם ואישר כי גם יעקב נכח במקום. ההסכם נחתם מול השניים, ומי שדאג להסכם היה יעקב. לעומת זאת, את העבודה, ובכלל זה הבאת החומר לבנייה למקום ביצע הנאשם.

38. גם גב' ענת פז זכרה את הנאשם ואת יעקב (מעבודתם אצלה בשנת 2014), אך לא ידעה לומר בשאלת יחסי העבודה ביניהם. בהודעתה ברשות המיסים (ת/62) ציינה כי הנאשם היה זה שפנה אליה ואתו היא סיכמה את פרטי העבודה והתשלומים. היא סיפרה, כי הנאשם עבד בבניין סמוך בבניית מרפסת והציע לה לבנות גם כן. היא הוסיפה כי הבינה שיעקב היה מפקח אך היא כמעט ולא הייתה בקשר עימו, אלא רק עם הנאשם. כשנשאלה, מול מי חתמה על ההסכם השיבה כי חתמה מול הנאשם בלבד. עם זאת ציינה כי יעקב היה חתום על ההסכם שהנאשם הביא לה אך אינה זוכרת שראתה את יעקב חותם על ההסכם בפניה. היא שיערה כי ההסכם הובא על ידי הנאשם כשהוא חתום בחתימת יעקב. גב' אפרת דים אישרה בבית המשפט כי בבניית המרפסת בדירתה, היא עבדה מול הנאשם ומול יעקב, אך אינה יודעת דבר על קשרי העבודה ביניהם.

עדות חוקר מס הכנסה מר כהן

39. בפני בית המשפט העיד מר רועי כהן, חוקר בפקיד שומה חקירות ירושלים, שריכז את חקירת תיק זה. הוא סיפר, שמספר ימים לאחר החקירה הראשונה, הגיע הנאשם למשרדים שלהם כשהוא נסער וביקש לשוחח עם הממונה, וביקש לספר עוד נתונים. הם קבעו עמו מועד, ובו הוא אכן מסר להם מידע נוסף. במסגרת זו הוא פרש את התמונה השלימה מבחינתו, ובכלל זה תאר את הפעולות שנעשו לשיבוש החקירה. עקב כך הם חקרו בעניין זה את יעקב ואת אשתו. הוא אישר שלאחר מכן הנאשם ערך איתם סיור במסגרתו הראה להם את כל אתרי הבנייה ושיתף איתם פעולה באופן מלא.

40. עוד ציין מר כהן, כי הנאשם נשאל בחקירות מהיכן הוא הביא את חומרי הבנייה, ותשובתו הייתה כי הוא הביא את החומרים מהאזור (יהודה והשומרון) ואת הברזל הביא מספק באזור ירושלים. ואולם, הוא לא ידע לומר האם נערכה

בדיקה מול הספק מי הזמין את הסחורה ומי דאג לתשלום. הוא כן ידע לומר כי הכרטיס אצל ספק הברזל נפתח על שמו של יעקב, כי - כך לדברי הנאשם בחקירה - הספקים לא הסכימו לעשות עמו עסקים בשל כך שהוא אינו יהודי ואינו ישראלי.

עדות הנאשם

41. הנאשם סיפר בעדותו כי הוא היה עובד של יעקב והרוויח 360 ₪ ליום, וכ- 6,000 ₪ בחודש. בנוסף יעקב נתן לו עוד 1,500-1,000 ₪ שלא נרשמו בתלוש השכר ולא דווח עליהם, וכן נתן לו טלפון ורכב. יחסיהם היו טובים ויעקב סמך עליו. לדבריו, בתקופה מסוימת יעקב לא הוציא לו תלוש שכר, וכשהוא ביקש זאת ממנו, הוא היה דוחה אותו. עוד לדבריו, הוא חתם על ההסכמים עם הלקוחות לבקשת יעקב, שהסביר לו שבגלל שהוא נמצא בשטח ויגבה את הכספים הוא צריך גם כן לחתום על ההסכמים. יעקב היה מזמין את הברזל ולעיתים הוא היה קונה חומרים באמצעות הקופה הקטנה שהוא החזיק, כאשר יעקב נושא בעלות קניית החומרים. את התשלומים שקיבל מהלקוחות הוא העביר ליעקב.

42. עוד סיפר הנאשם, כי בזמנו הוא לא ידע מה המשמעות של מס הכנסה, והוא סבר כי מדובר במשהו מעין קופת חולים או ביטוח לאומי. הוא סיפר, כי קצת לפני שהוא נחקר, יעקב אמר לו שיזמינו אותו לחקירה, ואמר לו שיגן עליו, והוא הסכים. ביום הראשון שנחקר, לא שיתף פעולה ולא אמר דבר, ואחרי ששוחרר למחרת היום, יעקב יצר עמו קשר והם נפגשו אצל אחותו של יעקב בפסגת זאב. בפגישה, יעקב אמר לו שהוא הפיל את הכול עליו, וסיפר לחוקרים כי הוא עצמו הרוויח רק 1,500-1,000 ₪ מכספים שהנאשם העביר לו. באותה השיחה, אמר לו יעקב שהוא צריך לספוג את זה. לדבריו, הוא הסכים לקחת את הכול על עצמו, בשל היחסים הטובים מאוד שהיו ביניהם. הוא ציין כי יעקב היה בשבילו כמו אח. הוא הוסיף גם כי היה חשוב לו לשמור על מקום עבודתו.

43. בשלב זה המשיך הנאשם וסיפר, כשהוא בוכה, כי הוא ממתין כשבע שנים לרגע הזה בו יוכל למסור את גרסתו בבית המשפט. כיום, הוא עובד ברשות הטבע והגנים, תחילה הרוויח 4,000 ₪ לחודש וכיום, בחלוף כשבע שנים, הוא מרוויח כפול. לדבריו, אם עבד כקבלן והרוויח מיליונים כפי שטוענת המאשימה, הוא לא היה עוזב את זה ופונה לעבוד תמורת שכר זעום כזה.

44. בחקירתו הנגדית, עומת הנאשם עם טענתו בחקירה כי לפועלים שאסף משער שכם לעבוד עמו שילם כ-300-400 ₪ ושלפועל מקצועי משלמים 600 ₪, בעוד שלו, שהיה "סופר עובד", שהיה רשום בהסכמים כמנהל עבודה, דאג לסחורות ולקבלת הכספים, שילמו רק 360 ₪ ליום. הוא הסביר, כי הפועלים שהביא היו פועלים מזדמנים, שבאו לביצוע עבודה קבלנית בתחום מסוים, לעיתים יום אחד לעיתים פחות, ומכאן נגזר שכרם. לעומת זאת, הוא היה עובד קבוע ובהתאם לכך נגזרה משכורתו. הוא גם התרעם כנגד ב"כ המאשימה, מדוע לא שאלה שאלה דומה את יעקב, כיצד ייתכן שהוא הסכים, לשיטתו, להסתפק ב-1,500-1,000 ₪ כתמורה לכל עבודתו - עריכת ההסכמים, הזמנת חומרים, וטיפול מול העירייה.

45. הוא סיפר, כי בפרויקט שעשו ברח' בן זכאי, יעקב אמר לו באחד מימי שישי להעביר את כלי העבודה לרח' בן זכאי על מנת שניתן יהיה להתחיל בעבודה ביום ראשון. כשהגיע למקום, הגיע אחד מחברי וועד הבית, בשם אילן (הכוונה

לאילן אליאסי) והביא הסכם לחתימה וביקש להחתים אותו עליו. הוא אמר לאילן שיעקב צריך לחתום על ההסכם, ואילן השיב לו שאם הוא לא חותם אז הוא לא יוכל לעבוד במקום. זאת, מאחר והוא זה שיהיה נוכח בשטח ובשים לב לכך שיעקב ביקש שהתשלומים יועברו באמצעותו. הוא התקשר ליעקב ואמר לו שגם אם בפעם הזאת הוא מוכן לחתום, הוא לא יסכים לחתום על גבי הסכמים נוספים.

46. הנאשם נחקר במספר מועדים שונים ברשות המיסים, בהם הציג שתי גרסאות עיקריות. עוד לפניו, בחקירתו הראשונה מיום 10.3.15 (ת/63), טען הנאשם כי הוא עובד אצל יעקב בתור שליח בלבד, "ומעביר לו ניירות מפה לשם", והכחיש כי הוא עובד אתו בבנייה. בהמשך החקירה, לאחר שהוצגו בפניו חוזים עליהם היה חתום כקבלן, טען כי הוא אינו יודע במה מדובר, ובחר בזכות השתיקה.

47. בחקירתו השנייה, מיום 15.3.15 (ת/64), פרס הנאשם את גרסתו הראשונה ליחסי העבודה השוררים בינו לבין יעקב. בתמצית, לפי גרסה זו הוא היה זה שניהל את העסק, ואילו יעקב קיבל ממנו בתמורה לעזרתו ובהתאם לרצונו הטוב ושיקול דעתו, סכומים קטנים. בחקירה זו הוא סיפר כי הוא מתפרנס מעבודות בנייה, והודה כי הוא עובד עם יעקב. הוא הוסיף, כי יעקב מעורב ביצירת הקשר עם הלקוחות, כתיבת החוזים ובדיקת היציקה, ואילו הוא זה שעשה את העבודה בפועל. בתחילת החקירה אמר, כי בתמורה לכך, הוא העביר ליעקב 600-700 ₪ בכל עבודה. אולם בהמשך שינה את גרסתו, ואמר כי מדובר על 500-1,000 ₪. עוד הוסיף, כי הרווח שלו מכל מרפסת עמד על כ- 5,000 ₪.

48. במענה לשאלה האם יש הסכם בינו לבין יעקב שעל כל פרויקט הוא משלם לו אחוז מהרווח, השיב כי לא קיים הסכם כזה, וכי הוא נתן לו בכל פעם מה שהוא חשב לנכון. משהתבקש להתייחס לגרסה של יעקב בחקירתו, לפיה בתחילה היה מעביר לו 30% מהרווח ובהמשך צנח המספר ל-10%, השיב כי "יכול להיות שזה מה שהיה, אם הוא אמר את זה אז אולי. אני לא זוכר דבר כזה", ובהמשך הוסיף, כי מעולם לא נתן ליעקב 2,000 ₪ על מרפסת. עוד הוסיף הנאשם, כי לעיתים, משהתבקש על ידי מי מהלקוחות לתת לו חשבונית, היה יעקב מוציא חשבונית לאותו לקוח. משנשאל, האם הוא יודע כי יעקב שילם מס על כך, השיב כי יעקב "הוא חמור, הוא פראיר" שהוא עושה זאת. הוא הוסיף כי יעקב היה רשום בחוזים מאחר והוא ערבי, וכך הלקוחות היו רגועים יותר.

49. ביום 28.5.15 הגיע הנאשם למשרדי רשות המס, וביקש לספר נתונים נוספים על החקירה. ובשל כך הוא זומן לחקירה ליום 31.5.15, שלישית במספר. במסגרת אותה חקירה פרס הנאשם את גרסתו השנייה, היא גרסת האמת לשיטתו. באותה החקירה, סיפר הנאשם כי לפני כשנה שהה עם יעקב בים המלח, והלה הזהיר אותו שאם יזמן לחקירה ברשויות המס לא ידבר דבר אודותיו. לכן, הוא סירב לשותף פעולה בחקירתו הראשונה. הוא הוסיף, כי במהלך הימים שבין החקירה הראשונה לשנייה, יצרה עמו קשר אולגה אשתו של הנאשם, וביקשה שיפגשו. באותה הפגישה, הפציר בו יעקב כי יקח על עצמו את מלוא האחריות על העבירה, על מנת שהוא יוכל להיות קבלן רשום, ובתמורה לכך יעקב יישא בחובותיו בגין ההליך. יעקב הסביר לו כי מאחר ומדובר בעבירת צווארון לבן, מדובר בתיק שייסגר בתשלום בלבד, ללא מאסר. הוא הוסיף, כי שיקר בחקירתו הקודמת בהוראת יעקב ביחס לסכומים אותם העביר לו, וכי הסכומים האמתיים ששילם לו נעים בין 1,000-2,000 ₪ למרפסת. לדבריו, הסיבה בגללה החליט לספר גרסה זו כעת הייתה בגלל שיעקב החליט להפסיק את העבודה אתו, ואמר לו כי הוא מסרב לכסות את החוב שיווצר לנאשם כתוצאה מההליך.

50. כשעומת הנאשם עם הטענה של יעקב, לפיה הוא רק עשה טובה לנאשם ושימש פרצוף אמין לעסקאות שעשה הנאשם באופן עצמאי, השיב כי יעקב היה עושה פי עשר כסף יותר ממנו, וכי הוא היה בעל העסק הבלעדי. לשיטתו, ליעקב לא היה זמן לטפל בכל העבודות, ולכן הוא הוצג כשותפו אל מול הלקוחות לצורך קבלת הכספים. אולם יעקב היה זה שעשה את הכסף הגדול וסוגר עם הלקוחות, ורק העביר לו את העבודות לביצוע.

51. ביום 8.07.15, נערך עימות בין יעקב לנאשם. עוד בטרם העימות, ניתנה לשניים הזדמנות לשוחח בעודם לבד, זאת מבלי לדעת כי הם מוקלטים. במהלך שיחה זו, נשמע הנאשם אומר ליעקב "תספוג יעקב. תספוג. תספוג. אני הגנתי עליך לפני יותר מעצמי". בהמשך, אמר יעקב לנאשם "זה החמישים אחוז שקיבלת", ואילו הנאשם השיב לו: "לא לא קיבלתי, אתה קיבלת את הכל".

52. בעימות שלאחר מכן, חזר יעקב על גרסתו לפיה היו הוא והנאשם שותפים וחלקו חצי חצי ברווחים, שעמדו על סך של 2,000-3,000 ₪ לכל אחד מהם. בתגובה, השיב הנאשם ליעקב כי "יומית אני מקבל יותר, למה שותפות באלפיים שקל, חצי חצי, למה? יומית אני מקבל יותר, מה אני חמור?". בהמשך, הטיח הנאשם ביעקב: "אם היינו שותפים, אז למה שאתה תקנה טנדר ותיתן לי אותה?" ובהמשך הוסיף "למה שאם אנחנו שותפים שאתה תקנה את הטנדר על חשבונך?". בתשובה, ענה יעקב, כי זה היה האמון בניהם. בהמשך הדברים, הוסיף הנאשם כי הוא היה עובד אצל יעקב, ושהוא היה עושה את ההזמנות של חומרי הגלם לעבודה ומשלם לפועלים, אולם שכרו היה נמוך מ-50% מעלות הפרויקט, ועמד על 6,000 ₪ בחודש, בתוספת שכר שעתי של 50 ₪ עבור שעות נוספות, כך שבסך הכול שכרו נע בין 8,000-12,000 ₪ בחודש.

53. יצוין, כי כשנשאל יעקב, במסגרת העימות, מדוע הוציא לנאשם תלושי משכורת, חרף העובדה כי לשיטתו היה הנאשם שותף ולא שכיר שלו, השיב יעקב כי הדבר נעשה לבקשה הנאשם, שביקש להיות מסודר. הוא הוסיף כי מוחו של הנאשם חריף מאוד, וכי לדעתו הוא יזם את הבקשה בכדי לסדר את עצמו, כך שכאשר מס הכנסה יבדוק את העסק - הוא יוכל למלט את עצמו.

דין והכרעה

54. המחלוקת בין הצדדים היא בשאלת יחסי העבודה שבין יעקב והנאשם. לשיטת המאשימה הוכח מעבר לספק סביר כי בין השנים 2011 ו-2015 פעל הנאשם כשותף של יעקב, וככזה הוא חב יחד עם יעקב למלא אחר כל הוראות הדין, המוטלות על נישום ועוסק שצמחה לו הכנסה מעסק, והוא לא עשה כן. מנגד, הנאשם טען כי גם במהלך שנים אלו, כמו בשנים שקודם לכן, הוא היה שכיר של יעקב. יעקב שילם לו משכורת, ללא תלושי שכר, למעט תקופה קצרה גם בה לא כל השכר שקיבל זכה לתייעוד בתלושי שכר. משכך, האחריות על הדיווח על ההכנסות ותשלום המיסים הייתה מוטלת על יעקב בלבד.

55. בהערת אגב יצוין, כי הגם שבסיכומיה כיוונה המאשימה לכך שהנאשם היה שותף בעסק של יעקב, כתב האישום לא טען כך במפורש, ולצד האמירה כי הנאשם ויעקב היו שותפים (סעיף 4 בחלק הכללי של כתב האישום), הועלתה האפשרות כי למעשה הנאשם לא היה שותף בעסק של יעקב כי אם הפך להיות קבלן עצמאי ופתח עסק או

החל לעסוק במשלח יד חדש מבלי שהודיע על כך במועד לפקיד שומה ולא עשה את המוטל עליו לפי חוק המע"מ, כפי שנכתב בסעיף 8 לאישום הראשון שבכתב האישום. ברם, אין נפקות להבחנה זו, ואף לא אחת משתי אפשרויות אלו הוכחו ברמת ההוכחה הנדרשת.

56. את המסקנה כי הנאשם היה שותף של יעקב ביקשה המאשימה לבסס על מספר ראיות. ראשית על כך שבניגוד לתקופה שעד שנת 2011 בה הנאשם לא חתם על הסכמים מול הלקוחות אלא רק יעקב, בתקופה שמשנת 2011 ואילך הוא חתם על חלק מההסכמים מול הלקוחות לצד יעקב. שנית, הנאשם היה זה שנתן הצעות מחיר ללקוחות, הוא זה שדאג לאספקת חומרי הבנייה, הוא זה שקיבל את הכספים מהלקוחות והוא שימש כתובת לפניות הלקוחות לטיפול בליקויים גם לאחר השלמת הבנייה. בנוסף, נתבקש לבסס את המסקנה האמורה על עדותו של יעקב, וכן על הסתירות בגרסתו של הנאשם וחוסר הסבירות שבגרסתו.

57. אכן, על פי הוראת סעיף 63 לפקודה, על כל שותף מוטלת החובה לדווח על חלקו בהכנסות השותפות, ולכלול אותן בדו"ח אותו עליו להגיש לרשויות המס. כך גם, לפי סעיף 128(ב) לחוק מע"מ. ברם, איני סבור כי יש במכלול הראיות שהוצגו לבית המשפט כדי להביא למסקנה ברורה, בוודאי לא ברמה הנדרשת להכרעה בהליך פלילי, כי הנאשם אכן היה שותף של יעקב או כי ניהל עסק עצמאי משלו. ייתכן בהחלט כי גרסת הנאשם לפיה הוא היה שכיר של יעקב היא הנכונה. אכן, לא ניתן לקבוע בוודאות איזו מהאפשרויות נכונות. ברם, גם אם הייתי נוטה לסבור כי האפשרות לה טוענת המאשימה היא סבירה יותר, ברי כי לא ניתן לקבוע זאת ברמה הנדרשת להרשעה בפלילים.

58. ראשית לכל יש לדחות את הטענה כי ניתן לבסס ממצא כלשהו על עדותו של יעקב. עדותו של יעקב הייתה בלתי מהימנה. דבריו סתרו אלו את אלו, לעיתים אפילו בין משפט לזה הסמוך לו. ניכר היה כי הוא מבקש, בכל דרך, להפיל על הנאשם את האחריות למעשים, לצדו או אפילו לבדו. את האינטרס שלו אין צורך להסביר. מדובר בחוב גבוה מאוד לרשות המיסים והוא ביקש להקטין את חלקו בחוב זה. יש לציין כי אין מחלוקת כי יום לאחר שהנאשם שוחרר מהחקירה ברשות המיסים פנה אליו יעקב (ייתכן, שבאמצעות אשתו), פגש אותו וביקש ממנו ליטול את האחריות כולה, או למצער רובה המוחלט, על כתפיו. גרסתו של יעקב גם הייתה משוללת כל היגיון בפרטים רבים. טענת ב"כ המאשימה בסיכומיה כי גרסתו של יעקב הייתה עקבית עומדת בסתירה מוחלטת לכל מה שעמד בפני בית המשפט מפיו של יעקב בבית המשפט ומהכתובים מתוך חקירותיו ברשות המיסים.

59. יעקב נחקר חמש פעמים ברשויות המס.

בחקירתו הראשונה, מיום 10.3.15 (ת/8), סיפר יעקב כי הוא קיבל מהנאשם 10% מהרווחים, והנאשם היה זה שסרב לחלוקה שווה ברווחים. הוא ציין כי הלקוחות הגיעו אליהם רק דרכו, כשהוא הוציא להם את הרישיונות. בהמשך אותה חקירה כבר אמר ההיפך, כי בתחילה שילם לו הנאשם גם 20% ו-30% מהרווחים, עד שהסכומים ירדו ל-10%, סכום של כ-2000 ₪. משנשאל מדוע שילם לו הנאשם אחוז כה קטן מהרווחים, בעוד ששאר הקבלנים איתם הוא עובד משלמים לו כ-50% מהרווחים, השיב כי הנאשם לא היה מוכן להסדר מסוג זה. הוא ציין, כי ידע שהנאשם אינו מדווח לרשות המיסים. על הרקע של הכניסה לשותפות סיפר כי הדבר ארע לאחר שהוא נפצע כשנפל מפיגום ולאחר מכן סבל מאבנים בכליות ומפריצת דיסק ולא יכול היה לתפקד, ואז הציע לו הנאשם כי יעשה עבורו את העבודות והוא (יעקב) יקבל רווחים. במענה לשאלה מדוע הוציא לנאשם תלושי

משכורת, השיב תחילה כי הנאשם אמר לו כי מבחינת מיסוי התלוש נחשב כהוצאה, ולכן עשה זאת. בהמשך הוסיף, כי כחודש וחצי לפני החקירה פנה אליו הנאשם, וביקש ממנו הדרכה כיצד לפתוח חשבון בנק. במענה השיב כי יש צורך להפקיד לבנק כסף ולהציג לו תלושי משכורת, וכך אכן עשו.

בחקירתו השנייה, מיום 26.05.15, (ת/9) הוא ציין כי קיבל מהנאשם דמי תיווך, לאחר שקישר בינו לבין הלקוחות עבורם הוציא היתרי בנייה. וכי מחלוקת בעניין זה היא שהביאה לשינוי יחסי העבודה ביניהם.

בחקירה השלישית, מיום 6.07.15, (ת/11) סיפר כי הנאשם פנה אליו לאחר החקירה הקודמת, וביקש ממנו לקחת על עצמו 50% מהרווחים.

בחקירתו הרביעית, מיום 9.07.15, (ת/10) הוא כבר הודה שהוא נטל מהנאשם 50% מהרווחים. לדבריו בחקירה זו, הנאשם כעס על כך שהוא משלם אחוזים כה גבוהים.

בחקירה החמישית, מיום 15.07.15, (ת/12) העלה גרסה חדשה לגבי השיבוש לפיה, הנאשם בא אליו הביתה אחרי החקירה הראשונה, מתוך כוונה לשבש את החקירה.

60. בבית המשפט, ביום 3.11.20, הועלתה גרסה חדשה באשר לסיבה בגינה הצטרף אליו הנאשם כשותף. במסגרת זו טען כי פציעה של אחד העובדים הובילה לכך. גרסה נוספת כמובן הייתה ליעקב במסגרת הודאתו בכתב האישום. ואולם, בעדותו בבית המשפט הוא טען כי ההודאה הייתה רק כדי להציל את אשתו מעונש מאסר. עיתים טען כי גם בעבירת השיבוש הודה רק מטעם זה וכפר בכל הסדר הטיעון. עיתים טען כי רק הסכומים שהודה שהעלים אינם נכונים והודאתו בעניין זה ניתנה תחת לחץ.

61. בחקירה הנגדית, שב לתרץ את גרסת ה-10% וטען כי כוונתו הייתה ל-10% מהכנסות מהפרויקט, שהוא שווה ערך ל-50% מהרווחים. רק כשהוטח בו כי למעשה שיקר בחקירתו בגרסת ה-10% השיב כי אינו זוכר מה אמר בחקירה. הוא גם טען במסגרת זו, כי הנאשם הוא זה שהתעקש לחלוק עמו ברווחים בשווה, הגם שהוא עצמו רצה לקבל מהנאשם פחות.

62. בחקירתו הנגדית גם חזר בו מגרסתו הראשונה לפיה הוצאת התלוש נעשתה לצורך קיזוז מס, וטען כי הוצאת התלוש לנאשם מלכתחילה נעשתה לבקשת הנאשם לצורך קבלת כרטיס אשראי ופתיחת חשבון בנק. גרסה כבושה שלא הועלתה על ידו באף לא אחת מהחקירות. שתכליתה, כמו כלל טענותיו בחקירות ובבית המשפט - להשחיר את הנאשם ולזכות את עצמו.

63. בחקירתו זו גם הכחיש את יצירת הקשר בין אשתו לנאשם לאחר החקירה הראשונה וטען כי פגש בנאשם באקראי בביתה של אחותו כשזה שוחח עם אשתו. גם אז, כך טען, לא ידע על מה הם שוחחו ביניהם. כאמור, זמן מה קודם לכן הוא הודה בעבירת שיבוש בגין מפגש זה.

64. הנה כי כן, בניגוד לטענת ב"כ המאשימה בסיכומיה אודות גרסתו העקבית של יעקב, העקביות היחידה שניתן לזהות בגרסאותיו הוא השינוי החוזר ונשנה מהגרסה הקודמת. כך, באשר לסיבת כניסתו לשותפות עם הנאשם, ולמעשה

גם ביחס למועד הכניסה לשותפות. כך בקשר לשאלה מי מהם יצר את הקשר הראשוני עם הלקוחות. כך באשר לשאלת חלקו ברווחים, 10% או 50%. כך בנוגע להוצאת תלוש השכר לנאשם. וכך בכל הנוגע למפגשיו עם הנאשם לאחר החקירה הראשונה ולשיחת השיבוש. אין נושא אחד בו מסר יעקב גרסה עקבית, ולא ניתן לסמוך על דבריו ולו במילה אחת.

65. זאת ועוד. ברי כי עדותו של יעקב אודות חלקו המינורי ברווחי הפרויקטים אינה אמת. לא אך גרסתו בחקירתו ברשות המיסים כי הנאשם היה נותן לו חלק קטן מהרווחים כ-10%, אלא גם גרסתו בבית המשפט לפיה הוא קיבל 50% מהרווחים כשבפועל הנאשם העביר לו 2,000 או אפילו פחות, והוא האמין לנאשם כי מדובר במחצית הרווחים, אינה יכולה להיות אמת.

66. עדותו של יעקב כי הוא שילם אך על הזמנות של פלדה ושילם עליו בכסף שקיבל מהנאשם (עמ' 57 לפרוטוקול, שורה 13), כששאר ההוצאות שולמו על ידי הנאשם לספקים במזומן, אינה עולה בקנה אחד עם הודאתו של יעקב, על פיה הורשע. גם עדותו כי תזרים הכספים כולו לא עבר דרכו, וכי הנאשם היה זה ששילם על כלל ההוצאות הלא רשומות, אינה עולה בקנה אחד עם עדותו של מר אליאסי לפיה יעקב היה מביא עמו סחורה, והוא שמע לא פעם את הנאשם מתקשר אל יעקב מתריע בפניו על חוסר בסחורה.

67. בהקשר זה יצוין, כי אכן מהכרטסת (נ/1) עולה גם כי ההוצאות על חומרי הבנייה מהוות אחוז קטן מההוצאות, בפרט בשים לב להכנסות הגבוהות. הדבר גם עלה מעדויות רואי החשבון. בכך יש ללמד כי הועלמו הכנסות והוצאות שולמו במזומן, אך אין בכך כדי לייחס זאת לנאשם כמי שפעל עבור עצמו. בהקשר זה יצוין, כי ר"ח ספי כהן שהיה רואה החשבון של יעקב בשנים 2013 ו-2014 כלל לא הכיר את הנאשם, וצוין כי מעולם לא שמע מיעקב על קיומו של שותף כלשהו.

68. גם הגרסה לפיה יעקב עמד מול הלקוחות רק כאשר הלקוחות לא סמכו על הנאשם בהיותו ערבי, נסתרת מעדויות הלקוחות עצמם. חלקם כלל לא הכירו את הנאשם, ורובם ככולם ציינו כי עיקר התנהלותם בהיבט ההסכמי הייתה מול יעקב.

69. אכן, ככלל, אין מניעה כי המהימנות שניתנת לעדותו של אדם תחולק, בדרך של "פלגין דיבורא" (ראו, למשל: ע"פ 7637/05 יוסף נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 5.07.07)), באופן שחלק מדבריו יתקבלו כאמת ובית המשפט יתן בהם אימון, וחלק מדבריו יתפסו כבלתי מהימנים ויידחו (ראו: ע"פ 526/90 בלזר נ' מדינת ישראל, פ"ד מה(4) 133, 185 (1991); ע"א (מחוזי-ים) 6275-05-10 מדינת ישראל משרד הביטחון נ' עזבון המנוח פארס ענאד זבן (פורסם בנבו, 7.08.11)). ברם, ברי, כי פיצול עדותאנו יכול להיעשות באופן שרירותי, ויש להצביע על יסוד סביר לאבחנה מדוע אדם יזכבב עניין אחד מתוך אינטרס כזה או אחר, ויאמר דברי אמת בעניינים אחרים (ראו: ע"פ 9613/04 בן סימון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 4.09.06); ע"מ (מחוזי-ים) 12868-02-11 עיזבון דוד ישי דודאי ז"ל נ' פקיד שומה ירושלים 1 (פורסם בנבו, 18.05.14)). בוודאי שלא ניתן לערוך חלוקה על יסוד ההבחנה שהחלק בדבריו המפיל את הנאשם יתקבל, והחלק המזכה - יידחה.

70. במקרה זה, גרסאותיו השונות של הנאשם, הכחשתו דברים שהוא עצמו אמר, הסתירות הרבות, הדרך בה פעל להפיל על הנאשם את המעשים שהוא היה אחראי עליהם, ולמצער לחלקם, אינם מאפשרים לקבל ולו חלק מדבריו כאמת שניתן לסמוך עליהם ממצא כלשהו.

גרסתו של יעקב גם משוללת היגיון.

71. כך, ההסבר שנתן יעקב לכך שנעשה שינוי במערכת יחסי העבודה ביניהם, שהנאשם הפך משכיר לשותף שלו או לעצמאי, אינה כה מסתבר, והסברו של הנאשם הגיוני יותר. דבריו של יעקב בחקירתו בבית המשפט כי אירוע בו אחד הפועלים נפצע ברגל וביד, התקבל אצל הנאשם בצורה קשה, מתוך חשש שהדבר יכול לקרות גם לו, אינה נותנת הסבר מדוע יעקב הסכים לשותפות מעין זו.

72. אדרבה, ההסבר שנתן הנאשם בחקירתו ברשות המיסים (ועליה חזר גם בבית המשפט) לשינוי שחל בשנת 2011 יש בו היגיון רב. לפי דבריו של הנאשם, יעקב הוא זה שנפגע. בשל כך יעקב התקשה ליטול על עצמו את ניהול ביצוע הפרויקטים בפועל כפי שעשה עד לשנת 2011 - עובדה שכאמור לא הייתה שנויה במחלוקת (גרסה זו גם מסר יעקב בחקירתו הראשונה. אז סיפר יעקב, כי נפצע כשנפל מפיוגום ולאחר מכן סבל מאבנים בכליות ומפריצת דיסק ולא יכול היה לתפקד) - והוא הציע לנאשם להפוך מעוד אחד מהפועלים הרגילים למנהל העבודה ובכך לשפר את שכרו.

73. גרסה זו גם עולה בקנה אחד עם העובדה שעד שנת 2011 רוב הלקוחות לא זכרו ולא הזכירו את הנאשם אלא רק את יעקב, בעוד שמשנת 2011 הם הזכירו את הנאשם כקבלן שביצע עבורם את העבודה. שכן, עד שנת 2011 יעקב נכח בשטח וניהל בעצמו את העבודה, בעוד שמשנת 2011 הנאשם ביצע עבודה זו. אין בכך בהכרח ללמד כי השינוי שנעשה בשנת 2011 היה כזה שהמאשימה טוענת לו. ומה גם, שיעקב העיד בבית המשפט כי האירוע שהוביל לשינוי במעמדו של הנאשם ארע בשנת 2009. דא עקא שבשנה זו, לא ניתן לראות שינוי כלשהו, ולעומת זאת, ניתן לזהות את השינוי האמור בשנת 2011.

74. גם טענתו של יעקב כי עשה טובה לנאשם והוציא לו תלוש שכר לבקשת הנאשם לצורך קבלת כרטיס אשראי, כשהוא נושא בהתנדבות בעלויות הנובעות מהוצאת התלוש, משוללת היגיון. גם אין כל הסבר מדוע המשיך לעשות זאת במשך שנה שלימה, כשלפי הטענה לא היה בכך כל צורך לאחר שהנאשם קיבל את כרטיס האשראי. מה גם, שטענה זו, המהווה את ההסבר להוצאת תלושי השכר, יכלו רשויות החקירה לבדוק בנקל ולברר בבנק אם במועד הוצאת התלושים פתח הנאשם חשבון בנק או הוציא כרטיס אשראי. ברם, רשויות החקירה לא טרחו לבדוק עניין זה. וגם בשל מחדל זה קשה לסתור את טענת הנאשם בעניין זה, ויש להניח לטובתו שהאמת כדבריו.

75. וכך גם הטענה כי על אף שהוא סבר כי הוא זכאי לנתח קטן הרבה יותר מזה של הנאשם ברווחים, הנאשם הוא זה שהתעקש לחלוק עמו שווה בשווה, הגם שהנאשם ביצע את כל העבודה בפועל והוא אך היה זה שדאג להבאת הלקוחות ופיקח על העבודה מדי פעם, אינה מסתברת בעליל. היא גם סותרת את גרסתו שלו עצמו בחקירתו ברשות המיסים (ת/8) שם נשאל, לאחר שסיפר כי חלקו היה רק 10% מהרווח, מדוע לא עמד על קבלת מחצית מהרווחים השיב כי הוא עמד על כך אך הנאשם סרב.

76. אכן, לא ניתן לקבוע כי מלכתחילה ביקש יעקב ליצור מצב שיסבך את הנאשם בפעילותו הבלתי חוקית בעסקיו, ובשל כך ביקש ממנו לחתום על ההסכמים עם הלקוחות. ברם, ניסיונותיו החוזרים ונשנים בחקירות ברשות המיסים ובבית המשפט להשחיר את פניו של הנאשם בכל דבר ולהפיל עליו את מלוא הרווחים ואת כל האשמה, כביכול הנאשם ניהל את העסק לבדו והעביר לו "פירורים" מרווחיו, ובכלל זה ניסיונו בשיחת השיבוש להביא את הנאשם לקחת על עצמו את מלוא האחריות, יש בה כדי לקרב למסקנה זו. בפרט בשים לב לכך, כי מדובר באיש עסקים, שכבר הורשע בעבר - לפי דבריו - בעבירות מיסים, בחוץ לארץ. עובדה אשר העלה ביוזמתו בחקירתו הראשונה ברשות המיסים. כאמור, יעקב טען בעימות מול הנאשם כי הנאשם יזם את הוצאת תלושי המשכורת כדי שיוכל בבוא היום להציג מצג שווא כלפי רשויות המס. לתזה זו אין תשתית, ואך יש בה ללמד על הלך מחשבתו של יעקב.

77. בהמשך לכך, נהיר כי לא ניתן ללמוד מדברי יעקב בתביעה שהגיש כנגד חברת תעופה בגין כרטיסי טיסה שרכש בה התייחס לכך שהנאשם "שותף לעבודה" (מצורף ל-ת/8) כמי שבאמת היה שותף לעסקיו.

78. בניגוד ליעקב, דווקא הנאשם היה עקבי בגרסאותיו. מלבד הודאתו בהודעה מיום 15.03.15 (ת/64), אשר ניתנה לפי דבריו, נוכח בקשתו של יעקב ואשתו, הוא מסר גרסה עקבית בעיקרה. גם אין מחלוקת כי הוא שיתף פעולה באופן מלא בחקירה וחשף בפני החוקרים את כל הפרויקטים שבוצעו על ידו ועל ידי יעקב.

79. אכן, בתחילה (חקירה מיום 10.03.15, ת/63) טען הנאשם כי הוא עבד אך כשליח של יעקב תמורת 6,000 ₪ במזומן והכחיש כי עבד בבנייה. בהמשך, שמר על זכות השתיקה. נכון גם, שבחקירתו השנייה (מיום 15.03.15) הוא נטל על עצמו את האחריות על המעשים ולמעשה הודה באשמתו.

80. ברם, הוא הסביר את גרסתו בשתי חקירות אלו, בבקשתו של יעקב. בקשה אחת, בעת שהיו בים המלח עוד בטרם החלו החקירות, כשנודע ליעקב על כך שנעשתה פנייה מרשות המיסים לרואה החשבון של יעקב. אז אמר לו יעקב שלא לומר דבר בחקירה אם יזמן אליה, ולכן העדיף לא לשותף פעולה בחקירה הראשונה. בקשה שנייה, לאחר החקירה הראשונה, במסגרת שיחת השיבוש, בה נתבקש על ידי יעקב לקחת את כל האחריות על עצמו, תוך שיעקב מדריך אותו מה לומר בחקירה. גרסה זו, נתמכת בהודאת יעקב בבית המשפט במיוחד לו, הודאה שבעקבותיה הוא נושא עונש מאסר ארוך. קשה לקבל את התזה לפיה יש לקבל את ההודאה באשר לכך שיעקב אכן ביקש שהנאשם יטול על עצמו את האחריות, אך למעשה מדובר בנטילת אחריות על 50% שכן על 50% הנאשם היה אחראי ממילא.

81. למעשה, אם מעיינים בדברי הנאשם בחקירה זו עולה כי הוא הודה בדברים שאף המאשימה אינה סבורה שכן הם פני הדברים. כך, למשל, הוא טען כי ליעקב לא היה כל חלק ברווחים. הוא שילם לו שכר עבור הגעתו לערוך בדיקות, וחתמתו של יעקב על ההסכמים הייתה רק כי הוא היה צריך להראות פנים יהודיות כלפי הלקוחות. כשהוטח בו כי יעקב סיפר כי הוא כן קיבל אחוזים מהרווחים, תחילה 30% ואחר כך 10% הוא השיב "יכול להיות שזה מה שהיה", אך מיד שב להגן על יעקב וטען כי הוא מעולם לא נתן לו 2,000 ₪. ניכר בעליל כי הנאשם ביקש לחפות על יעקב ולקחת את האחריות כולה על עצמו, מצב דברים שגם המאשימה אינה טוענת לו, ושיעקב מרצה עונש מאסר בשים לב לכך שמצב הדברים אינו כפי שתיאר הנאשם בחקירה זו.

82. אכן, הנאשם מסר גרסאות שונות באשר לאופן חישוב שכרו כמו גם באשר לגובה שכרו כשכיר. בחקירתו מיום 31.05.15 (ת/65) אליה הגיע מיוזמתו וביקש למסור את גרסתו האמיתית, לדבריו, ציין כי הרוויח שכר של 6,000 ₪ ומכל עבודה הרוויח לפעמים עוד 500 ₪ ולפעמים עוד 1,000 ₪. בהמשך ציין, כי הרוויח מדי חודש בין 8,000 ל-15,000 ₪ ובנוסף קיבל רכב וטלפון. לאחר מכן, כך סיפר, הפך אותו יעקב למנהל ומינה אותו על הבאת הפועלים והעלה את משכורתו לסך של 12,000 עד 15,000 ₪ לחודש. בעדותו בבית המשפט, הכחיש כי אמר אי פעם שהרוויח 15,000 ₪ בחודש, וציין כי הרוויח שכר חודשי של 6,000 ₪ לצד 1,500-2,000 ₪ נוספים בלבד, מרווחי העבודות שעשה.

83. אכן, הסבר לסתירה זו לא ניתן על ידי הנאשם. ממילא, ככל שגרסת הנאשם אמת, לפיה הוא קיבל משכורת כשכיר, משכורתו שולמה לו "בשחור" (למעט בשנת 2014, כשגם בתקופה זו לטענתו לא כל שכרו בא לידי ביטוי בתלוש השכר), ואין אפוא נפקות ממשית לגובה השכר. יש רגילים לסברת ב"כ הנאשם בסיכומיו, כי מאחר והשכר לא היה קבוע ותלוי היה בעבודות שבוצעו, ומאחר וחלק מהשכר ובדרך כלל כולו שולם לו "בשחור", הנאשם לא מסר מידע מלא בעניין זה.

84. ב"כ המאשימה הפנתה לדברי הנאשם ליעקב לפני העימות שנערך ביניהם ביום 8.07.15 (ת/13), כאשר בתשובה לשאלתו של יעקב "אתה רוצה שאני אתפוס, כל האחוזה עלי שאני אשלם?" אמר לו הנאשם: "תספוג יעקב. תספוג. אני הגנתי עליך לפני, יותר מעצמי". היא ביקשה ללמוד מדברים אלו, כי הנאשם סבר כי על יעקב לספוג הכול בגלל שהוא הגן עליו, למרות שבאמת הם צריכים להתחלק באשמה.

85. דא עקא, שהמסקנה מדברים אלו, ככל שניתן לראות בהם דברי אמת, היא דווקא הפוכה. הנאשם, שאינו יודע כי מאזינים לדברים, מתעקש בדברים אלו ליעקב על כך שיעקב הוא זה שבאמת צריך לספוג את הכול. בהמשך, כשיעקב התרעם עליו "אתה מפיל עלי את כל העבודות" ענה לו הנאשם: "אני לא אומר כלום עליך. אני אומר את האמת. כלום אני לא מפיל עליך. אתה לא קיבלת?". וכשיעקב אמר לו "זה ה-50% שקיבלתי", אמר לו הנאשם: אתה קיבלת את הכול". הטענה, כי הדברים מלמדים כי הנאשם כעס על כך שיעקב ביקש להמעיט מחלקו מבלי שהתעניין בגורלו שלו, או כי משמעות הדברים היא כי הנאשם כביכול אמר ליעקב: "אני עשיתי בשבילך, וכעת אתה תיקח אחריות גם על המעשים שלי", כלשונה של ב"כ המאשימה בסיכומיה, היא סברה שלה בעלמא. תוכן הדברים מלמד דווקא להיפך.

86. בהמשך לכך, גם מתוך דברי השניים בעימות (ת/14) ביקשה ב"כ המאשימה לראות הודאה של הנאשם במיוחס לו. דא עקא, שגם שם הדברים הפוכים לחלוטין. הנאשם ציין כי הרווחים מבניית המרפסות היו גבוהים, ומגנך על טענת יעקב כאילו התמורה שקיבל עבור עבודה סזיפית של עשרה ימים הייתה כ-2,000 ₪ בלבד (שהם 50% מהרווחים כשיטתו של יעקב). הוא גם התעקש על כך שהוא היה פועל של יעקב. אכן, עולה מדבריו בעימות כי הוא קיבל הרבה יותר מאשר 6,000 ₪ השקלים המצוינים בתלוש, אך הנאשם אכן הודה כי קיבל סכומים גבוהים הרבה יותר "בשחור" כשכר מיעקב. בעניין זה, מוסכם כי גם בשנים לגביהן אין מחלוקת שהנאשם עבד כשכיר (עובר לשנת 2011), לא הוצאו תלושי שכר לנאשם והוא קיבל את שכרו מיעקב "בשחור". כך שלא נעשה כל שינוי בעניין זה בין השנים שלפני 2011 לשנים שלאחריה.

87. למעשה, גם לא ניתן ללמוד דבר מעדויות הלקוחות, מלבד דבר ביצועם של הפרויקטים ודבר ההכנסות מאותם פרויקטים, דברים שממילא לא היו שנויים במחלוקת. הנאשם הודה בזה בחקירותיו, בבית המשפט, ולמעשה הוא זה שבחקירתו פרש בפני החוקרים את מלוא הפרויקטים שבוצעו על ידו ועל ידי יעקב. הלקוחות, רובם ככולם, ציינו כי אין להם מידע קונקרטי אודות היחסים העסקיים בין יעקב לנאשם, ולא ידעו לומר אם מדובר בשותפים או ביחסי עובד-מעביד.

88. אמנם, ניתן גם היה לשמוע מפי חלק מהלקוחות כי הן התרשמו שהנאשם ויעקב הם שותפים, חלקם אף העידו כי יעקב והנאשם הציגו זאת כך בפניהם. ברם, מההתרשמות ברי כי לא ניתן ללמוד דבר, וגם מאותן עדויות מעטות של הלקוחות שהעידו כי הנאשם ויעקב הציגו זאת כך בפניהם, אין ללמוד דבר. אין ספק כי מי שביצע בפועל את עבודות הבנייה וניהל את העובדים בשטח היה הנאשם. הוא היה איש הביצוע. ברור אפוא, כי מבחינת הלקוחות הם ראו את תפקידו של הנאשם כמשמעותי יותר. ליעקב לא היה חלק בזה. הוא כמעט ולא נכח במקום. הוא היה, וכך הוצג בפני הלקוחות, כמי שאחראי על התוכניות ולעיתים אף פיקח על ביצוען. בנסיבות אלו, יש סברה בכך שהמצג שיוצג ללקוחות הוא של שותפים. בפרט, כשאין מחלוקת כי רוב הלקוחות הגיעו באמצעות יעקב, בו הם נתנו אמון, והם היו מתקשים לקבל מצב בו הם כלל לא רואים בשטח את יעקב ורק את הנאשם. הצגתו של הנאשם כשותף בוודאי היה בה כדי להפיס את דעתם. דבריו של העד שלמה דודיאן: "הוא (יעקב - א.ס.) אמר שהוא (הנאשם - א.ס.) יהיה הקבלן ושיהיה איתי עד הסוף" תומכים בפרשנות זו. לקוחות אחרים ציינו כי הדברים הוצגו בפניהם כך שיעקב הוא המתכנן והנאשם הוא המבצע. ואולם, אין בשותפות שהוצגה, שותפות שבאה לידי ביטוי בחלוקת העבודה, כדי ללמד על קיומה של שותפות עסקית ביניהם.

89. העובדה כי הנאשם דאג להשיג את העובדים גם בה אין ללמד דבר. הוא זה שהכיר את העובדים ויכול היה להשיג אותם בשער שכם, ואין בכך בכדי ללמד כי יחסי עובד מעביד נקשרו דווקא בינו לבינם ולא בין יעקב לבינם. בהיות הנאשם האדם שנכח בשטח כל יום, כל היום, בניגוד ליעקב שהגיע אך לפרקים ולפעמים אפילו גם לא לפרקים, אך הגיוני שהכספים יעברו דרכו ליעקב, גם אם הוא היה אך מנהל עבודה מטעמו. ראייה לכך ניתן לראות בגרסתה של הלקוחה גב' אפרת חן ברשות המיסים (ת/43) לפיה היא העבירה את הכסף גם לנאשם, ומדובר בעבודה שנעשתה בשנת 2009, אז אין מחלוקת כי הנאשם היה אך שכיר של יעקב, ובכל אופן הוא העביר לו כספים. מסקנת הדברים היא כי חתימתו של הנאשם על קבלת התשלום אינה מלמדת דבר. מה גם שבלדר חותם אף הוא לא פעם על קבלת כספים לידיו. ברי, כי העובדה שהנאשם היה זה שנתן הוראות ביצוע לפועלים אין בה ללמד כי הגרסה לפיה הוא היה מנהל העבודה ואיש הביצוע מטעם יעקב אינה נכונה. בהיותו איש השטח ומי שהלקוחות ראו אותו כאיש הביצוע, אך טבעי הוא כי הם יפנו אליו בכל הנוגע לליקויי בנייה. על כן גם בכך אין ללמד על היות הנאשם שותף בהכנסות.

90. אדרבה, חלק מהלקוחות ציינו כי את כל הכספים הם העבירו ליעקב, והוא היה מי שמבחינתם ביצע את הפרויקט. כך מר אליאסי העיד כי יעקב סרב לפתיחת חשבון אליו יעברו הכספים ודרש שהם יעברו אליו באמצעות הנאשם, כשהנאשם עצמו לא היה מעורב בכך. מר אליאסי גם העיד כי כלל המגעים וענייני הכספים והקבלות נעשו מול יעקב. הוא הוסיף, כי יעקב היה מביא עמו סחורה, והוא שמע לא פעם את הנאשם מתקשר אל יעקב מתריע בפניו על חוסר בסחורה, ויעקב היה מספק אותה (עדות מר אליאסי בעמ' 113 לפרוטוקול ואילך). חלק מהלקוחות אמנם ציינו כי מסרו כספים גם ליעקב וגם לנאשם, אולם אין בכך כדי לסתור את גרסת הנאשם כי קיבל כספים מהלקוחות על מנת למוסרם ליעקב ואת טענתו כי כך עשה. אכן, היו מי מהלקוחות שציינו כי הגיעו להסכמות עם הנאשם ולו הם מסרו את

התמורה (ראו בעדותה של גב' פרץ, עמ' 119 לפרוטוקול, שורה 24). היו כאלו שצינו כי הנאשם הביא את חומרי הבנייה (ראו בעדותו של מר לייבוויץ, עמ' 122 לפרוטוקול, שורה 18). ואולם אין באלו להטות את הכף. מה גם שהבאת חומרי הבנייה יכולה שתעשה על ידי פועל.

91. הראיה היחידה המשמעותית שיש בה לתמוך בטענה כי הנאשם היה שותף של יעקב או שעבד כקבלן עצמאי היא חתימתו של הנאשם על ההסכמים עם הלקוחות לצדו של יעקב. ואולם, לא זו בלבד שאיני סבור כי מדובר בראייה מכרעת, אלא שלא על כל ההסכמים חתום הנאשם, בעוד שעל כולם חתום יעקב. ההסבר שנתן הנאשם לחתימתו על ההסכמים היה כי הדבר נעשה לבקשתו של יעקב, והוזהר לו כי יש מהלקוחות שמסרבים להעביר באמצעותו כספים מבלי שהוא חתום על ההסכם. לדבריו, יעקב ערך את ההסכמים והוא הגיע בסוף "וחתם בקשקוש" לבקשת יעקב (ראו עמ' 135, 143 ו-171 לפרוטוקול). אכן, גב' ענת פז בהודעתה ברשות המיסים (ת/62) ציינה כי הנאשם היה זה שפנה אליה ואתו היא סיכמה את פרטי העבודה והתשלומים. היא גם ציינה כי חתמה מול הנאשם בלבד. ואולם, עלה כי על ההסכם שנחתם עמה חתום גם יעקב ומכאן כי הנאשם הביא לה את ההסכם כשהוא כבר חתום על ידי יעקב. וגם בכך יש לתמוך בגרסת הנאשם.

92. בהקשר זה יצוין, כי בחקירתו של הנאשם ברשויות המס (ת/65), החקירה בה הנאשם גילה על השיבוש וחזר בו מגרסתו הקודמת, הוא טען (עמ' 6) שבהתחלה רק יעקב היה חתום על ההסכמים; לאחר מכן, הכניס יעקב גם את שמו לתוך ההסכמים, כאשר יעקב היה רשום כקבלן והנאשם כקבלן מבצע. ובהמשך, רשם יעקב את שמו בתור מהנדס, ואת שמו של הנאשם כקבלן. ברם, מאחר ואין מחלוקת כי בין ההסכמים בהם נכתב יעקב כקבלן לבין ההסכמים בהם הוא נכתב כמהנדס, לא הייתה העבודה שעשה שונה, הרי שיש בכך ללמד על המלאכותיות בהסכמים אלו, ולתמוך בגרסת הנאשם, לפיה יעקב ניהל את העסק ובמסגרת זו גם ערך את ההסכמים כרצונו, ואך החתימו עליהם.

93. עוד יצוין, כי עיון בהודעות הלקוחות ברשויות המס, בהסכמים שנחתמו מולם ובחקירות של חלק מהלקוחות שנחקרו בבית המשפט עולה כי אין ולו לקוח אחד שהכיר את הנאשם בלי להכיר את יעקב. בכך נסתרת הגרסה של יעקב בחקירות ברשויות המס, לפיה הנאשם עבד כעצמאי ויעקב קיבל דמי תיווך. אמנם מר נתן פרימאק סיפר בהודעתו (ת/55) כי התוודע לנאשם בהפניית חבריו מבית הכנסת, ואולם במקרה זה לא נחתם הסכם, ומאחר ומר פרימאק לא נחקר בבית המשפט, לא ניתן לדעת האם היה חלק ליעקב בפרויקט אם לאו.

סיכום

94. לסיכום ייאמר, כי אכן, ייתכן שהעובדות שאינן שנויות במחלוקת, לאמור, קיומו של עסק אחד בבעלות יעקב, קיומם של תלושי שכר בחלק מהתקופה שהוציא יעקב לנאשם, והעדויות לפיהם את ההסכמים הכין תמיד יעקב - עובדות התומכות בגרסת הנאשם, הן אינן חזות הכול ומדובר בהסוואה של שותפות עסקית ביניהם. אפשר, שחתימתו של הנאשם על ההסכמים וכל הפעולות שנקט הנאשם, ביחס לספקים, לעובדים וללקוחות, עשה הנאשם כקבלן עצמאי או כשותף של יעקב. ברם, לקבוע כי כך היה מצב הדברים מעבר לספק סביר, היא קביעה מרחיקת לכת. קיימת בהחלט אפשרות כי המציאות הייתה כפי שהיא נחזית מהעובדות שאינן שנויות במחלוקת, לאמור, העסק היה של יעקב, הוא נשא במשכורתו של הנאשם, מבלי לדווח עליה, כשבשנת 2011 שודרג מעמדו של הנאשם והוא היה מנהל עבודה בשטח ובעל תפקיד משמעותי, כשיעקב נתן בו אמון רב וסמך עליו. הוא העביר כספים מלקוחות ולספקים, ואולם הוא

לא פעל כעצמאי, לא לבדו ולא בשותפות עם יעקב.

95. נוכח המסקנה האמורה, גם לא ניתן לייחס לנאשם את הוצאת החשבוניות הכוזבות. לפי גרסת הנאשם, החשבוניות נמסרו לו עבור הלקוחות על ידי יעקב, ולא ניתן להעדיף את גרסת יעקב בעניין זה. כאמור, לא ניתן לתת אמון כלשהו בגרסתו של יעקב, בוודאי לא בעניין זה שנועד להפיל את הנאשם ולזכות את יעקב. ב"כ המאשימה תמהה בסיכומיה על כך שהנאשם לא ידע להשיב תשובה לשאלתה בדבר ההיגיון בכך שיעקב יורה לו לפתע להעביר ללקוח חשבונית שאינה שלו. ברם, לא רק שאין לצפות שהנאשם ידע מה בלבו של יעקב, אלא שקשה לקבל את התמיהה אודות כוונתו של יעקב, אשר הורשע, על פי הודאתו, בביצוע מעשים שנועדו להעלים את הכנסותיו ובמסגרת זו אף זייף תלוש שכר.

96. הסברה שנשמעה מפיו של הלקוח למברזו בחקירתו בבית המשפט ביום 8.12.20 (עמ' 113 לפרוטוקול, שורה 5) כי קיבל את החשבוניות כתובות ועל כן סבר כי יעקב כתב אותן מאחר שהנאשם אמר לו שאינו יודע לכתוב עברית, היא סברה שכשלעצמה יש בה לחזק את המסקנה כי יעקב הוא זה שהנפיק את החשבוניות בכלל, וביניהן גם את החשבוניות הכוזבות.

97. יצוין, כי בסיכומיה עתרה ב"כ המאשימה להרשיע את הנאשם במיוחס לו גם אם בית המשפט יסבור כי לא הוכח דבר היות הנאשם שותף עם יעקב, וזאת בשל הסיוע שהעניק ליעקב להעלמת ההכנסות.

98. אכן, בגדרי סעיף 220 לפקודה, וכן לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק המע"מ ניתן להרשיע גם את המסייע או העוזר להעלמת המס כמבצע עיקרי, וזאת אף בנסיבות בהן המסייע לא קיבל תמורה על מעשיו (ראו: תפ"ח (מחזיב"ש) 20623-11-12 **מדינת ישראל נ' גרימברג** (פורסם בנבו, 26.09.16); ת"פ (רמ') 2597/08 **מדינת ישראל נ' וקנין** (פורסם בנבו, 22.03.10); ת"פ (ת"א) 10284/00 **מדינת ישראל נ' יוסף** (פורסם בנבו, 22.06.08)). ונאמר כי:

בסעיף 220 מופיעים המבצעים הנמצאים במעגל הפנימי של ביצוע העבירה: הנישום-העבריין והעוזר לו. העוזר עושה את המעשים או אחד מהם האסורים בפרטים של סעיף 220 לא לשם השגת התוצאה הפיסקלית האסורה בתיקו שלו או בשומתו שלו, כי אם בתיקו או בשומתו של הזולת, הנעזר על-ידו. ייתכן שהעוזר והנעזר ישיגו תוצאה של השתמטות אצל כל אחד מהם גם יחד והמעשה האסור של האחד יהיה בו כדי לעזור למעשה השתמטות של האחר. התביעה תוכל להעמיד לדין על עבירה לפי סעיף 220 אדם אשר חטא לתועלת עצמו וגם בעזרה לאחר לשם השגת אותה תוצאה אסורה... (ג' עמיר, **עבירות מס** [הוצאת סדן, 2000], בעמ' 443).

99. ברם, הדיון לכל אורך ההליך התרכז בטענה כי הנאשם היה שותף של יעקב. לא זו בלבד שלא נטען, לא בכתב האישום, ולא לאורך ההליך כולו כי יש להרשיע את הנאשם בשל סיועו ליעקב בהעלמת הכנסותיו, ולא ניתנה לנאשם הזדמנות להתגונן בפני טענה זו; אלא שלמעשה גם לא ניתן לקבוע כי הנאשם ידע על מהלכיו של יעקב אל מול רשויות המס, בכל הנוגע לדיווחיו על ההכנסות. הנאשם אכן העביר חשבונית אחת או שתיים בשליחותו של הנאשם לאחד הלקוחות, אך לא הוכח כי הוא ידע שהיא אינה נושאת את שם עסקו של יעקב. לטעמי, גם אם היה מוכח כי במקרה

יחיד הנאשם ידע כי החשבונית שהוא מעביר אינה של יעקב, לא היה בכך כדי ללמד כי הוא ידע על מעשיו השיטתיים של יעקב בהעלמת הכנסותיו ובחר לסייע לו בכך. הדבר היחיד שהנאשם היה מודע לו, היה כי הוא קיבל את שכרו מיעקב "בשחור". ברם בעניין זה הוא לא הואשם, ואף לא נתבקש להרשיעו.

100. לסיכום, לא ניתן לקבוע מעבר לספק סביר כי הנאשם הפך, בשנת 2011 או בכל מועד אחר, לשותף בעסק של יעקב. גם לא ניתן לקבוע מעבר לספק סביר כי הנאשם קיבל לידי חלק מתקבולי העסק לצד יעקב, ולא אך משכורת מיעקב כעובד שלו. ובדומה גם לא ניתן לקבוע כי הנאשם פתח עסק או החל לעסוק במשלח יד חדש מבלי להודיע על כך לפקיד שומה. על כן לא ניתן לקבוע כי הנאשם עבר עבירה של אי ניהול ספרים; אי דיווח על הכנסות לרשויות המס, מלבד אי דיווח על הכנסתו כשכיר או חלק ממנה, דבר שלא יוחס לו בכתב האישום; ואי הוצאות חשבוניות וקבלות. גם לא ניתן לקבוע כי הנאשם הנפיק חשבוניות כוזבות ללקוחות.

101. באשר לעבירת השיבוש. בעניין זה, הנאשם הודה כי שוחח עם הנאשם על החקירה לאחר חקירתו השנייה, וכי פעל לשבש את החקירה לבקשת יעקב ואשתו.

אשר על כן, וכאמור בפתיחה, אני מזכה את הנאשם מעבירות המס שיוחסו לו בכתב האישום ומרשיע אותו בעבירה של הפרת הוראה חוקית ובעבירה של שיבוש מהלכי משפט.

ניתנה היום, כ"ו טבת תשפ"ב, 30 דצמבר 2021, במעמד המתייצבים.

אילן סלע, שופט